1841. No. 18

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 2 MAART.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 12 Maart 1841, des voormiddags te 10 uren, zal, aan het Gouvernementshuis te Leeuwarden, worden aanbesteed:

1. Het Bouwen van eene vaste Brug met Steenen Walhoofden, over het Kanaal van Dockum naar Stroobos, in de plaats van de bestaande, zoogenaamde *Dinderbrug*; en

2. De Vernieuwing van een gedeelte des Oosterhavenhoofds aan de Lemmer, over de lengte van 32 el 50.

De Bestekken daartoe zullen acht dagen te voren, ter lezing liggen aan opgemeld Gouvernementshuis, en op de, in deze Provincie gebruikelijke leesplaatsen; terwijl voorts vier dagen vóór de besteding de noodige aanwijzingen zullen geschieden en inmiddels de nadere verlangde inlichtingen zijn te bekomen bij de Heeren Hoofd-Ingenieur en Provincialen Ingenieur van den Waterstaat te Leeuwarden.

Leeuwarden, den 25 Februarij 1841. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

SPANJE.

MADRID, *den 18 Februarij.* Na het bekend worden van den uitslag der verkiezingen is men algemeen van gedachten, dat er eene beslissende meerderheid in de cortes zal bestaan, volgens het grondbeginsel door het gouvernement gevolgd. — Het besluit, waarbij de clubsen verboden en ontbonden worden, is alhier zonder den minsten tegenstand ten uitvoer gebragt.

De *Gaceta de Madrid* maakt de verkiezingen van Avila, Valencia, Salonica en Valladolid bekend; de eenigste personen van eenigen naam op de lijst der afgevaardigden zijn: de heeren *Mendizabal*, *Antonio de Solis*, de graaf *de las Favas*, *Onis*, *Rodil*, *Gonzalis* en *Alonzo*. — Te Valencia hebben 11,154 personen deelgenomen aan de verkiezingen. — Tot afgevaardigden zijn benoemd: *Baldomero*, *Espartero*, *Antonio Gonzales* en *Joachem Lopes*.

Een uitgebreid bijvoegsel der *Gaceta de Madrid* van den 17 dezer deelt van wege de nationale amortisatie-kas, eene uitvoerige lijst mede der nommers van de buiten 's lands in omloop geweest zijnde 5 pCt. Spaansche schuldbrieven, welke van April 1837 tot den 31 December 1840 in binnenlandsche effecten geconverteerd zijn, bedragende dezelve eene nominale waarde van 1,918,000 piasters, alsmede van die der gezegde schuldbrieven, welke in gedeeltelijke betaling der kooppenningen van domeingoederen zijn ontvangen, beloopende derzelver bedrag eene som van 413,400 piasters.

ENGELAND.

LONDEN, *den 20 Februarij.* In den nacht van Vrijdag op Zaturdag is er, volgens berigten van Liverpool, op zee een verschrikkelijk ongeluk gebeurd. Een schip, genaamd de *Governor Tenner*, met 106 landverhuizers aan boord, bestemd naar New-York, en eerst Vrijdag van Liverpool vertrokken, en eene Iersche stoomboot, genaamd *Nottingham*, geladen met hoornbeesten, van Ierland komende, hebben des nachts ten half drie ure tegen elkander gestooten, met dat gevolg, dat de *Governor Tenner* oogenblikkelijk gezonken is. Alleen de kapitein en de stuurman, toevallig op het dek zijnde, zijn gered: de eerste door een touw van de stoomboot te grijpen, en de ander door in het tuig te klimmen en van daar op de stoomboot over te springen. Zoo snel werd het schip in den afgrond verzwolgen, dat het scheepsvolk, op het dek zijnde, geenen tijd had om naar reddingmiddelen om te zien. De ongelukkige landverhuizers zijn alle, in hunne kooijen te slapen liggende, zonder te weten, wat er gebeurde, de eeuwigheid ingegaan. De stoomboot was ook zwaar beschadigd, heeft een aantal koebeesten over boord moeten werpen om niet te zinken, en is door eene andere stoomboot te Liverpool binnengesleept. Beide de vaartuigen, zegt men, hadden een oogenblik te voren, ofschoon het sterk mistte, elkanders lichten gezien.

In eenen brief uit Peru, geteekend Lima 15 November, wordt gemeld, met hoe veel genoegen en voldoening men aldaar de eerste stoomboot, *de Peru* genaamd, (behoorende, zoo wij meenen, aan de *pacific company* alhier,) had zien aankomen. Duizenden waren van alle kanten zamengevloeid om dat nieuwe verschijnsel te zien, waarna de boot met 100 passagiers naar Valparaiso vertrokken is. Ook dit overtrof de verwachting, daar men niet verondersteld had, dat de Zuid-Amerikanen zoo spoedig moed zouden vatten om met stoombooten te varen. Voorts zijn de berigten in dezen brief, aangaande den staat van zaken in Peru, bijzonder gunstig. De republiek wordt gezegd in rust en vrede te zijn, zonder eenige vrees voor verandering. Het bestuur van den president, generaal *Gamarra*, geeft algemeen voldoening. De handel is bloeijend; de inkomende regten brengen dagelijks meer op, en de mijnen geven meer voordeel dan ooit vóór de revolutie.

Van den 23sten. Zaturdag jl. is eene proefneming gedaan van een vernielingswerktuig, waarbij alle tot dusverre bekende in geweld schijnen achter te staan. Eene boot van 23 voet lang en 7 voet breed, geladen met stevig hout, vier en een halve voet diep, alles vast aan een geklampt, onder toezigt van den kapitein *Britten*, werd, zonder dat er zich eenige brandstoffen in het vaartuig bevonden, in beweging gezet, en eensklaps met al den inhoud tot splinters geslagen. Het scheen of er eene mijn sprong; eene breede waterkolom steeg op, waar tusschen de overblijfselen van het vaartuig eenige honderde voeten hoog werden opgeworpen, en die eenige honderde ellen ver in de naburige landen werden gevonden. Vele aanzienlijke personen, waaronder sir *R. Peel*, sir *F. Burdett*, kapitein *Webster*, woonden deze ongewone proefneming op behoorlijken afstand bij; de uitvinder van deze vernielings-methode gaf aan twee officieren eenige inlichtingen, en verklaarde, dat hij, zonder batterij, de hechtste forten van Europa zou kunnen vergruizen. Moge er al grootspraak in gelegen zijn, — de werking, die men gezien heeft, was zoo ontzettend, dat het bewind zeker deze uitvinding voor dit land zal pogen te bewaren.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 25 Februarij.* De *National* van heden bevat het memorandum der vier verbonden Mogendheden, aan den gezant der verheven Porte, de dato 30 Januarij 1841; strekkende, om het voorstel: *Mehemed-Ali* in het erfelijk bewind van Egypte te stellen, nader aan te dringen, en waarin de bepalingen, onder welke dit geschieden zou, zijn vermeld. Uit dat memorandum, zegt de *National*, ziet men, welke voorwaarden de Londensche conferentie aan deze concessie verbonden heeft. Deze voorwaarden, met stiptheid uitgevoerd, zouden den Onderkoning niets anders laten, dan een' ijdelen, bij de minste overtreding herroepelijken titel. *Mehemed-Ali* heeft geene soldaten, geen leger, geene vloot meer; hij beveelt nog slechts over strijdkrachten, die de Sultan kan opvorderen, wanneer hij verkiest, en zenden, waar hem dit behaagt. Het geheele bestuur, door den Pacha invoerd, is omverre geworpen; de Turksche wetten strekken zich tot de boorden van den Nijl uit, en dertig jaren van inspanning zijn verloren. De Onder-koning kan geen enkel verdrag van handel meer sluiten, geene enkele bijzondere wet voor Egypte meer vaststellen. De Sultan alleen beschikt in en over deze provincien, gelijk hij in en over alle de andere provincien beschikt, en de Onder-koning is tot eenen en denzelfden rang met de andere Pacha's teruggebragt, uitgezonderd de verbindtenis van den Sultan, om den zoon des Onder-konings te benoemen in zijne plaats, mits alle de bepalingen dezer harde overeenkomst met nauwgezetheid worden vervuld.

Als men het memorandum naar de letter opvat, ligt de hand des verwinnaars zwaar op den verwonnene. Het is dan uitdeling dier onafhankelijkheid, voor welke de Onderkoning geworsteld, gestreden, en zoo vele overwinningen behaald heeft; en eene geweldadige terugwerking van het regt des sterksten op daadzaken, die sinds het vierde eener eeuw waren voltooid; het is dan de ondergang van *Mehemed*-Ali, met eenen titel, als aalmoes toegeworpen, en volstrekte onmagt.

Maar, wat gebeurt er inderdaad? *Mehemed*-Ali wordt door de jaloersche kabinetten veel meer gevleid en aangehaald, dan toen hij stond op het toppunt zijner grootheid. Men weet wel, dat Egypte, hetwelk thans aan niemand behoort, niet behooren zal aan den Sultan. Het Ottomannische rijk te willen herscheppen; aan de zwakke hand eens jongelings, die kracht en crediet *buiten*, noch vertrouwen *in* zich zelven heeft, te willen teruggeven, hetgeen *Mahmoud* werkelijk bezat, is even gemakkelijk, als eenen doode weder in het leven te roepen. Hoe zou de Sultan te Caïro regeren, daar hij zelfs niet regeert te Konstantinopel? Hoe zou hij, die zoo veel moeite heeft, te midden der bouwvallen, die hem omringen, zich staande te houden, de wet kunnen voorschrijven aan bevolkingen, die sedert 25 jaren reeds hem niet meer gehoorzamen. De magt des menschen is niet groot genoeg, om te worstelen tegen de magt des tijds; wat deze eenmaal heeft weggevoerd, laat zich niet weder hervinden; alle de kunstenarijen der diplomatie lijden op de onverbiddelijke wezenlijkheid schipbreuk. De Sultan is, na het tractaat, nog veel zwakker, dan hij vóór het tractaat geweest is; en het memorandum is een nieuw bewijs, dat de wil, die de lotgevallen van het Turksche rijk bestemt, van Londen uitgaat of van St. Petersburg.

Engeland en Rusland betwisten elkander Egypte. Dáár niet onmiddellijk kunnende heerschen, moeten zij den Pacha, die er nog heerscht, aan zich verbinden. Deze Pacha moet niet magtig genoeg zijn, om zijne onafhankelijkheid te doen gelden, vermits hij dan bescherming noodig heeft. En aan wien zal hij die bescherming vragen? Of hij ze zoeken zal bij Rusland of bij Engeland is tegenwoordig het eenigste vraagstuk. Naar den *Morning Advertiser*, zou het schijnen, dat *Napier* eenen grooten invloed op den geest van *Mehemed*-Ali uitoefent. Wij gelooven gaarne, dat dit dagblad goed is ingelicht; maar de geslepen grijsaard is nog niet zoodanig geheugenloos, dat hij in éénen dag den hardnekkigen oorlog, dien Engeland, zoolang hij bestaat, hem aandeed, heeft kunnen vergeten, en hij is ook niet onervaren genoeg om niet te weten, wat eene alliantie met Engeland is en wat zij kost.

Voor het oogenblik gebiedt hem zijn belang haar aan te nemen, maar Rusland heeft gelijk, wanneer het den moed nog niet opgeeft. Zoo als de zaken staan, is Turkije, evenzeer als Egypte, van alle onafhankelijkheid vervallen. Europa heeft er de hand opgelegd, en de naijverige mogendheden trachten zich in hunne stelling, Engeland en Alexandrie, Rusland te Konstantinopel, te bevestigen. Syrie wordt, aan regeringloosheid ter prooi, in het midden gelaten. De oplossing van het wezenlijke vraagstuk van het Oosten, het groote, verschrikkelijke vraagstuk der verdeeling, is door de diplomatie aangevangen, in afwachting, dat het voltooid worde door den krijg. Beiden de kabinetten van Londen en van St. Petersburg hebben met volharding de gedragslijn blijven volgen, die hunne belangen aan hunne staatkunde voorschreven.

BELGIE.

BRUSSEL, *den 25 Februarij.* De beraadslagingen der Gedeputeerden over de begrooting voor de openbare werken gaan vrij geregeld voort. Het is nog tot geene stemming gekomen; doch de minister *Rogier* vindt in dit opzigt tot nog toe weinig tegenstand. Hij heeft verzekerd, dat de belangrijke hellende vlakken van den ijzeren weg aan de Maas eerlang gereed zullen zijn, en gelijktijdig een tweede spoor van Tirlemont tot Luik. Ten aanzien van de geldelijke aangelegenheden van den ijzeren weg, heeft hij aangekondigd, dat de opbrengst is geweest 15 millioenen, de kosten 10 millioenen, en dat het overschot eene rente van 4 ten honderd oplevert van het aangewende kapitaal. — Het kostbaarste wordt echter nog tot stand gebragt, en de minister heeft ook erkend, dat de ijzeren wegen geenszins moeten worden aangewend als middelen ter aanvulling van 's Rijks schatkist, maar als dienende tot bevordering van algemeene welvaart.

Met belangstelling wacht men de beraadslaging over de wet, om aan de katholijke universiteit burgerlijke regten te verzekeren, welke bij de liberale partij zoo veel misnoegen baart, en waaruit men allerhande misbruiken te gemoet ziet. De ministers zullen er zich echter, indien zij hunnen val niet willen verhaasten, niet tegen durven verzetten.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den 25 Februarij.* De opperkamerheer heeft heden bekend gemaakt, dat het Hof op morgen Vrijdag 26 Februarij den rouw zal aannemen, wegens het overlijden van H. K. H. Mevrouw de Keurvorstin van Hessen Kassel, geboren Prinses van Pruissen, voor den tijd van zes weken, als den middelbaren of halven voor drie weken en den ligten rouw mede voor den tijd van drie weken.

Men verneemt, dat Z. M. *Willem Frederik* graaf van Nassau tot zich ontboden heeft den baron *Huijssen van Kattendijke*, welke dan ook, zoo men zegt, gisteren avond naar Berlijn is vertrokken.

Men verneemt, dat de heer *Spiering*, voormalig procureur-generaal bij het hoog geregtshof te Batavia, ten gevolge van een op last des Konings opzettelijk gehouden onderzoek, ten eenemale is ontheven van de onder het bestuur van wijlen den gouverneur-generaal *de Erens* op hem geworpen blaam, en hij in zijne eer en goeden naam is hersteld, met bepaling, dat de sedert deszelfs ontslag uit zijne opgemelde ambtsbetrekking verloopen jaren hem als diensttijd zullen worden medegerekend.

Den 23 dezer is te Delden overleden, jhr. *G. J.* baron *van Boecob*, generaal-majoor, ridder van verschillende orden, lid van de ridderschap van de provincie Noord-Braband, enz.

Van den 26sten. Sedert eenige dagen bevindt zich H. K. H. de Prinses van Oranje eenigzins ongesteld. Het schijnt, dat Hoogstdezelve eene zware koude gevat heeft. De Prinses heeft eenen onrustigen nacht doorgebragt en bevindt zich heden, over het algemeen, niet zoo goed als gisteren.

Z. M. heeft den baron *A. M. von Rothschild*, te Frankfort, benoemd tot ridder van den Nederlandschen Leeuw.

Van den 27sten. Men verneemt, dat Mr. *Daam Fockema*, die onlangs door Z. M. tot lid van den Raad van State benoemd is, aan Z. M. heeft verzocht, om, uit hoofde zijner vergevorderde jaren, van die betrekking te mogen worden ontslagen. De Koning heeft dat verzoek ingewilligd en derhalve de benoeming wederom ingetrokken.

Door den minister van financien is den 23 dezer bekend gemaakt, dat de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheele Rijk, over het tijdvak van den 20 Januarij tot en met den 19 Februarij 1841, zijn geweest, als: Tarwe *f* 7,88½; Rogge *f* 5,49½; Boekweit *f* 5,33½; Garst *f* 4,38; Haver *f* 2,88; ongepelde Spelt *f* 3,09½, alles per mud. Weshalve, volgens art. 1 der wet van den 29 December 1835, gedurende de maand Maart eerstkomende, de regten op den In- en Uitvoer van de onderstaande graansoorten zullen bedragen als daarnevens staat uitgedrukt:

Graansoorten.	Regt per Mud. *Inkomend.*	*Uitgaand.*
Tarwe en gepelde Spelt	*f* 1,00.	vrij.
Rogge	- 0,50.	vrij.
Boekweit	- 0,50.	vrij.
Garst en Mout	- 0,50.	vrij.
Haver	- 0,75.	vrij.
Ongepelde Spelt	- 0,50.	vrij.

GRONINGEN, *den 17 Februarij.* Heden is, na afgelegd examen en het verdedigen van verloskundige stellingen, tot *Doctor in de Vroedkunde* bevorderd de heer *J. M. Nieubuur*, Med. Doctor te Rinsumageest.

LEEUWARDEN, *den 1 Maart.* Bij Koninklijk besluit van den 19 Februarij 1841, no. 93, is benoemd tot rector magnificus aan de hoogeschool te Utrecht, voor het akademiejaar 1841—1842, de hoogleeraar *H. Swijghuizen Groenewoud*.

Z. M. heeft bij een dezer dagen genomen besluit, de gemeentebesturen gemagtigd, om de gezondheids-verklaringen, ten einde beesten naar den Pruissischen staat over te brengen, vrij van zegel en registratie af te geven.

Met wijziging der bestaande voorschriften, ten aanzien van het getal der beambten bij den huishoudelijken dienst in de strafgevangenissen, heeft Z. M. naar

wij vernemen, bepaald, dat in die gevangenissen ook zullen worden aangesteld Israëlitische godsdienstleeraars; zijnde de benoeming derzelve opgedragen aan den minister van binnenlandsche zaken.

Bij alteratie, in zoo verre, van art. 1 der reglementaire instructie nopens het beheer der strandvonderij, heeft Z. M. bepaald, dat het ressort der Noorderstranden, hetwelk daarbij verklaard wordt op te houden te bestaan, voortaan vervangen zal worden door een ressort, onder de benaming van Egmond en Schoorl, en dat op het eiland Wieringen en in de stad Enkhuizen het beheer der strandvonderij zal worden opgedragen aan de hoofden van het plaatselijk bestuur.

Dezer dagen is van het departement van binnenlandsche zaken, aan de gouverneurs van de provincien Noord-Braband, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland en Overijssel eene circulaire uitgegaan, waarbij de minister, zoo spoedig mogelijk, eene opgave verlangt van al het merkwaardige dat er bij de jongste overstroomingen en zwaren ijsgang heeft plaats gehad, alsmede eene opgave der ambtenaren, die zich bij die gelegenheid onderscheiden hebben en welke, tot het bekomen van bijzondere belooningen, in aanmerking zouden verdienen te komen.

Het voorstel, om aan eene maatschappij eene uitgestrektheid lands op Java af te staan, en waarvan de zuivere inkomsten over een bepaald getal jaren, bij voorbetaling zullen worden gestort, is, naar wij vernemen, aan de hooge regering gedaan door de heeren *Drieling*, *Rinia van Nauta* en *van Nes*. Men verzekert, dat dit plan bij Z. M. nog al eenigen bijval zoude vinden, en hetzelve reeds bij den Staatsraad zoude ingezonden zijn.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 24 Februarij het schonerschip *Friends*, kapt. W. Cousins, van Londen. — Den 26 dito het schonerschip *Mary & Rose*, kapt. John Haijes, van Newcastle.

Uitgezeild: Den 23 Februarij het smakschip *Verwagting*, kapt. P. H. Klatter, naar Schotland; het kofschip *Aletta*, kapt. H. R. Veendam, naar Engeland; de schonerschepen *Eclipse*, kapt. S. H. Finch en *Fame*, kapt. W. Barfield, beide naar Londen. — Den 27 dito het kofschip *Catrina Julia*, kapt. H. G. Greven, naar Cardiff.

M E N G E L W E R K.

LEVENSSCHETS VAN FOLKERT NICOLAAS VAN LOON,

Friesch Scheepsbouw- en Werktuigkundige.

Medegedeeld door W. EEKHOFF, Archivarius der stad *Leeuwarden*.

De Heer FOLKERT NICOLAAS VAN LOON heeft op den 13 December 1840 zijne werkzame loopbaan geëindigd, — zonder dat nogtans eenig letterkundig berigt van zijn verscheiden die vereerende melding heeft gemaakt, waarop zijne veelzijdige verdiensten, inzonderheid als Scheepsbouwer en oorspronkelijk Werktuigkundige, inderdaad regt hadden. VAN LOON was een *Genie*, en heeft den alouden roem der Friezen, in het vak van Wis- en Werktuigkunde, nieuwen luister bijgezet. In een der voornaamste vakken van kennis en kunst, waarbij ons Vaderland het meeste belang heeft, zijn toch door hem uitvindingen gedaan en verbeteringen aangebragt, welke, als trappen ter volmaking, zijn aanwezen nog lang zullen overleven, en de vereering van tijdgenoot en nageslacht verdienen.

De zucht om eene regtmatige erkentenis daarvan levendig te houden en de eer des Vaderlands zoowel als die zijner nagedachtenis daardoor te bevorderen, heeft mij aangespoord, om de levensbijzonderheden van dezen mijnen vriend bijeen te verzamelen, en zijne werkzaamheden en verdiensten in verschillende betrekkingen te vermelden. Daar geen ander, toegerust met meerdere kennis van de vakken, waarin hij uitmuntte, deze taak op zich neemt, zal ik pogen het kortelijk te doen, daar ik overtuigd ben hoe veel mij ontbreekt, om 's mans verdiensten naar waarde te schetsen.

FOLKERT NICOLAAS VAN LOON werd geboren te *Harlingen*, den 6 December des jaars 1775, uit Mr. NICOLAAS VAN LOON, Advocaat, Notaris en Houthandelaar aldaar, en TRIJNTJE SCHELLINGWOUW (1). Hij had het ongeluk zijne moeder reeds op zijn vierde, en zijn bekwamen vader op zijn zevende jaar te verliezen. Benevens zijn schrandere jongere broeder ARNOLDUS werd hij dus door zijne Voogden aan den Eerw. B. JONGSMA, Predikant te *Peins* en *Sweins*, ter verdere opvoeding en onderwijzing toevertrouwd. Hier ontwikkelde zich reeds de aanleg van het jongske voor de zeevaart en den scheepsbouw, die bereids te *Harlingen* opgewekt was en door het gedurig bezoeken van zijne familie in het, destijds door scheepvaart zoo zeer bloeijende, *Hindeloopen* bestendig voedsel ontving. Allerlei voorwerpen met het mes uit hout te vervaardigen en die, nedergebukt aan den oever van de Harlinger vaart, te laten drijven en zeilen, — deze geliefde bezigheid getuigde van den geest, die hem tot dergelijken arbeid voorbestemde, en die hem aftrok van de beoefening der talen en wetenschappen, waarin zijn broeder hem eerlang tot eene zeldzame hoogte vooruitstreefde (2).

Hoezeer hij zich bestendig toegaf in zijne zucht tot vervaardiging van allerlei werktuigen uit hout, het teekenen en zamenstellen van kleine schepen en verder van alles, waarop zijn levendige en vernuftige geest viel, koos hij, in zijne vaderstad teruggekeerd, den handel tot zijn hoofdbedrijf, en slaagde daarin bij voorraad tot zijn meeste genoegen. Doch de ongunst der tijden en omstandigheden, die zoovele zee- en handelplaatsen van dit gewest en ook zijne bijzondere belangen, vóór en na 1795, teisterden, noopte hem naar andere betrekkingen rond te zien. Hij werd dan Ambtenaar, en als zoodanig in 1798 aangesteld tot Secretaris, Ontvanger der Boelgoeden en Ontvanger-Generaal der Reëelen in de Grietenij *Rauwerderhem*. Van dezen post werd hij eerlang, bij eene andere wijze van bestuur, wel vervallen verklaard, doch ontving ook, in 1806, daarvoor weder vergoeding door de benoeming tot Commissaris ter introductie van het middel der verponding in het Arrondissement *Rauwerd*. In 1811 aangesteld tot Ontvanger en daarna tot Controleur van de Directe Belastingen en tot Maire van de Gemeente *Rauwerd*, droeg zijne goedhartige geaardheid zeer veel bij, om den ingezetenen de drukkende lasten dier tijden dragelijk te maken. Ook na de gezegende omwenteling van den jare 1813 bleef hij in deze burgerlijke betrekking, eerst als Schout van de Gemeente *Rauwerd*, en daarna als Assessor en Lid van den Raad der Grietenij *Rauwerderhem*; terwijl hij bij de Administratie der Belastingen bij voortduring Controleur der Controle *Rauwerd* bleef, en in 1822 deze met die van *Dockum* verwisselde; totdat hij in 1824 van deze betrekking een eervol ontslag en een klein pensioen van den lande verkreeg.

Gedurende zijn meer dan twintigjarig verblijf in de Grietenij *Rauwerderhem*, waar hij te *Irnsum* zijne woonplaats had en te gelijk een houtzaagmolen en houthandel, ja zelfs ook een tijdlang belangrijken boter- en kaashandel, dreef, hield hij zich bestendig met oefeningen in de werktuigkunde en den scheepsbouw bezig. Inzonderheid heeft hij buitengewonen ijver aangewend ter uitvinding van de beste gedaante en vorm der schepen, ten einde deze de meest mogelijke Snelheid en Bezeilbaarheid te geven. Ter bereiking van dit doel heeft hij veelvuldige proeven genomen, zelfs buitenlandsche Scheepstimmerwerven bezocht, en geene moeite, kosten of inspanning geschroomd. De ligging van zijne woonplaats *Irnsum*, aan en nabij groote vaarwaters, begunstigde zijne pogingen; terwijl hij — een schipper en stuurman in zijn hart — met zijn zelfgebouwd snelzeilend jagt overal, zelfs over de *Zuiderzee* en in *Holland*, de wateren kliefde, en bij openbare wedstrijden zelden anders dan als overwinnaar terugkeerde.

Hij zelf getuigt hieromtrent in een zijner werken: „Van mijne jeugd af verkeerd hebbende op Zeilbanen, welke tot oefening in de snelheid voor onderscheidene rangen van vaartuigen in *Friesland* bestendig gehouden worden, was het dáár, dat ik de vereischten, voor den besten gang des bodems noodig, heb bijeenverzameld. Ik vermaakte mij er mee, die vereischten aan zekere regelen te verbinden, en, kon het zijn, ten dienste van min ervarene scheepsbouwers voor de vrachtvaart, op het papier te brengen." (3)

Bij al deze en latere pogingen en proefnemingen ging hij van het beginsel uit, dat de Burgerlijke Scheepsbouw in *Nederland* in de laatste jaren niet in de zelfde mate als de Scheepsbouw voor de Marine en de Burgerlijke Bouwkunst van huizen enz. was vooruitgegaan, en dat dezelve in vele opzigten voor verbetering vatbaar was. In een land, met zoovele wateren en rivieren doorsneden en bijna overal door de zee omringd, achtte hij de invoering daarvan nuttig en noodzakelijk; vooral in een tijd, waarin de buitenlandsche vrachtvaart zich eerlang tot zulk eene ongemeene hoogte verhief. Doch der scheepsbouwers of werkbazen gehechtheid aan hunne oude wijze van bouwen naar eens gemaakte mallen of modellen, en hunne minachting van de teekenkunst schenen voor alsnog een onoverkomelijk bezwaar in den weg te stellen.

Dat bezwaar heeft VAN LOON allereerst trachten te overwinnen door het uitvinden van eene *nieuwe Teekenwijze* en het maken van eenvoudige machinale *Teeken-instrumenten*, met wier gebruik het zeer gemakkelijk is, om al de lijnen eener scheepsteekening dien vorm te geven, waardoor elk schip de eigenschappen kan bekomen om buitengewoon snel te zeilen over alle boegen, om ligt van bestuur te zijn en een geringen diepgang te hebben (4)

Met deze uitvinding stond eene tweede in verband, namelijk die van de *Loeflijn*: eene lijn, tusschen de kiel van het schip en de oppervlakte van het water, welke hij, tot vorming van de gedaante in de lengte en tot bepaling van het punt der meeste wijdte, als het grondbeginsel der snelheid en van de beste gedaantegeving beschouwde (5). Geene vernuftig uitgedachte kunst, maar de *natuur* zelve had hem deze stelling als regelmaat aangewezen. Hij had de verschillende snelheid der Visschen, in verband met hunne gedaante, bespied, en van de *Snoek* dezen vorm ontleend, waardoor het bij hem zekerheid geworden was, dat een ligchaam, in tien deelen verdeeld, op *vier-tiende* der lengte de meeste wijdte moet hebben, om lucht of water het snelst te klieven. — Op dit grondbeginsel zijn vervolgens een aantal schepen, onder zijne aanwijzing en opzigt, gebouwd; schepen, die alle, door hunne snelheid en bezeilbaarheid, de waarde en het praktisch nut dezer uitvinding, als de grondslag van eenen stelselmatigen scheepsbouw, overtuigend hebben bewezen: — daar het scheepsligchaam met verschelfden bodem, naar die lijn gebouwd, bij geringen diepgang, een evenwigt van wendingsvermogen en loefkracht bezit, welke, door de drukking van den wind op het hellend vlak der zeilen, in staat zijn, het schip hoog tegen den wind te doen oploopen (6).

VAN LOON heeft deze stelling, en andere resultaten zijner beoefening van den Scheepsbouw, het allereerst openbaar gemaakt in eene Verhandeling, getiteld: *Beschouwing van den Nederlandschen Scheepsbouw met betrekking tot deszelfs Zeillaadje*, door F. N. VAN LOON, te *Irnsum* in de Provincie *Vriesland*, Aan wien door de Nederlandsche Huishoudelijke Maatschappij, in 1820, de *Zilveren Medaille* en *Tien Dukaten* is toegewezen en de vrijheid gelaten deze in druk uit te geven. Met Afbeeldingen. (Te *Haarlem*, bij de Wed. A. LOOSJES PZN. 1820, 79 bladz.)

In dit werkje, dat veelvuldige blijken draagt van bijzondere bekendheid met de Nederlandsche Scheepvaart in het algemeen, zijn zeer vele praktische denkbeelden en aanwijzigingen ter verbetering van den bouw en de snelheid der schepen aangegeven; — en hoogst aangenaam was het den Schrijver, dat de eerste proefneming van zijn grondbeginsel, door den Scheepsbouwer F. SMIT, *te Alblasserdam* op de Rivier Stoomboot, varende van *Rotterdam* op *Nijmegen*, genomen, door het aanbrengen van buitengewone snelheid zoo volkomen aan het oogmerk en aan zijne voorstelling beantwoordde (7).

Ook op de Tentoonstelling te *Brussel*, in 1830, leverde VAN LOON, onder meerdere belangrijke voorwerpen (8), een naar zijn beginsel zelf vervaardigd, sierlijk model van den snellen Zeilkotter, zonder zwaarden, sedert gebouwd ten behoeve van den Heer Baron TUIJL VAN SEROOSKERKEN VAN IJZENDOORN; welk model thans een der fraaiste voorwerpen is in het Koninklijk Modellen Kabinet der Marine te *'s Gravenhage*.

Doch inzonderheid heeft VAN LOON deze stelling, in verband met zijne nieuwe teekenwijze, praktisch ontwikkeld in een werk, dat hij den Nederlandschen Scheepsbouw als een waardig bewijs van zijne bekwaamheden in dit vak, en van zijnen goeden wil om tot deszelfs verbetering en vooruitgang bij te dragen, heeft nagelaten. Ik bedoel zijne *Handleiding tot den Burgerlijken Scheepsbouw* (9).

Reeds dikwijls was hij door bekwame mannen, die getuigen waren van zijne onvermoeide oefeningen en proefnemingen, aangespoord, de resultaten van zijne onderzoekingen der wereld mede te deelen door het schrijven van een Handboek voor Scheepsbouwers. Eerst werd hij door zijne ambtsbetrekkingen daarin verhinderd, en na 1824, toen hij zich ambteloos te *Harlingen* had nedergezet, waren het vele ontmoedigende omstandigheden, teleurstellingen en miskenningen, welke hem terughielden, aan dit verzoek te voldoen. Hij bleef nogtans immer voortgaan met het maken van velerlei werktuigen en modellen, van welke wij, behalve de ongenoemde, wel inzonderheid mogen gewagen van de zeer vernuftig en kunstig zamengestelde *Steigermachine*, waarop hij van Z. M den Koning octrooi ontving en waarvan het fraaije model nog aanwezig is. Later werd hij tot de uitvoering van dien arbeid verhinderd, doordien het Gouvernement een tijdlang gebruik maakte van zijne bekwaamheden en diensten als Architekt over den bouw van 's Rijks Loodsschuiten te *Vlaardingen*, *Schiedam*, *Dordrecht*, *Cappelle aan den IJssel* en elders. Doch sedert hij zich in 1831 met der woon te *Leeuwarden* had nedergezet, werd hij telkens meer en meer aangespoord zijne verworven kennis van het scheepswezen ook ten nutte van anderen aan het papier toe te vertrouwen. Ofschoon zijne jaren reeds merkelijk klommen en zijne ligchaams-krachten, vooral ten gevolge van de herhaalde en moeitevolle reizen met zijn jagt naar het zuidelijk gedeelte van *Holland*, verminderden, besloot hij echter eindelijk tot dien arbeid, en wel inzonderheid, toen Z. M. de Koning, bij besluit van den 31 Julij 1837, no 47, gelijk ook later nogmaals, hem eene vereerende ondersteuning ter zamenstelling van dit werk verleende.

Met grooten ijver en inspanning heeft hij van toen af aan het teekenen en beschrijven der daarin voorkomende soorten van bodems enz. gewerkt, en mogt hij het genoegen smaken, dat werk in het volgende jaar voltooid en in twee Afleveringen met Atlas van 20 Platen uitgegeven te zien; terwijl de blijken van goedkeuring, welke hij daarop van velen mogt ontvangen, voor hem eene aangename belooning voor zijne veelvuldige moeite waren.

Sedert hield hij zich nog bestendig bezig met het maken van werktuigen, het ontwerpen van modellen (10), en het vervaardigen van teekeningen en bestekken van schepen, welke onder zijn opzigt te *Joure* en elders werden gebouwd. Doch hoevele plannen zijn levendigen en werkzamen geest nog steeds vervulden — ook hiermede was zijne loopbaan geëindigd. Door aanhoudende vermoeijenissen afgemat, tastte eene verzwakking zijn anders zoo sterk gestel dermate aan, dat de

---

(1) Het Geslacht VAN LOON is in de vorige eeuw, vooral te *Hindeloopen*, steeds in aanzien en waardigheden geweest. Daar WIBRANDUS VAN LOON, Notaris, Secretaris en Ontvanger te *Hindeloopen*, gehuwd was aan ANTJE KLAZES GRONS, de Kleindochter der Zuster van den beroemden Dichter GIJSBERT JACOBS HOLCKAMA, zoo heeft de Heer J. H. HALBERTSMA ook van het Geslacht VAN LOON eene naauwkeurige Geslachtlijst gegeven in zijne hoogst belangrijke *Hulde aan Gysbert Japiks*, IIde deel, bl. 402 en verv.

(2) Deze broeder ARNOLDUS studeerde eerst te *Franeker* en daarna te *Halle*, waar hij tot *Art. Lib. Magister et Philos. Doctor* werd gepromoveerd, na verdediging eener Dissertatie: *de Discrimine inter Obligationem Juris generalem et specialem* (*Halis Saxonum*, 1802). Hij overleed ambteloos te *Amsterdam* den 4 Januarij 1809, en was een man van uitstekende geleerdheid in velerlei vakken; waarvan de bewijzen nog in een aantal Handschriften bij de familie overig zijn.

(3) Zie de na te noemene *Beschouwing*, bl. 73 en 74.

(4) Zie de na te noemene *Handleiding*, bl. 10.

(5) Zie de *Handleiding*, bl. 20 en 21, en verv.

(6) De voornaamste dezer, door VAN LOON gebouwde, schepen zijn: Twee snelzeilende Beurtschepen tusschen *de Lemmer* en *Amsterdam*, waarvan het eene te *Lemmer* en het andere te *Zwolle* is op stapel gezet. Zie *Handleiding* bl. 53. Het Zeejagt van *'s Graveland*, de Driemast-Kof van *Zaandam*, de Meerboeijer van *Rijnland*, en andere op bl. 103, 115 en 123 vermelde; benevens een aantal Kotters of Loodschepen voor het Rijk, waarvan hij op bl. 115 en 138 spreekt, om van geene meerdere te gewagen.

(7) Zie de *Handleiding*, bl. 119.

(8) Deze bestonden in: een stel van zijne beweegbare Teekenlinialen; een model van eene Klemwerkbank voor timmerlieden enz. en een dergelijk model van eene, voor en achter met lucht gevulde en daardoor niet zinkbare Jol. In 1823 had hij ook op de Gendsche Tentoonstelling het model eener nieuwe Reddingsboot gegeven, waarvoor hem de Bronzen Medaille werd toegekend. Alles heeft hij eigenhandig met beitel en mes uit hout bewerkt.

(9) De gansche titel van dit werk is: „*Handleiding tot den Burgerlijken Scheepsbouw*, *met Atlas van* 20 *Platen*, ontworpen ten gevolge van het goedgunstig Besluit van Z. M. den Koning, van den 31 Julij 1837, no. 47. In twee Afleveringen. Gedrukt te *Workum* bij H. BRANDENBURGH, 1838," doch thans door den Schrijver alleen verkrijgbaar gesteld bij den Boekhandelaar W. EEKHOFF te *Leeuwarden* voor 20 Gld.

(10) Van deze en vroeger vervaardigde voorwerpen noemen wij hier slechts een kunstig bewerkt model eener Turf-persmachine en het model eener nieuwe Pont voor de *Oude Schouw*. Ook de nieuwe, en zooveel verbeterde, inrigting van de Friesche Trekschepen, van Regeringswege ingevoerd, is door VAN LOON ontworpen en voorgeschreven. Van zijne verschillende uitvindingen ter verbetering van het scheepswezen in het algemeen, vermelden wij hier alleen nog: de ovale Scheepsmast, de draaijende Hanepoot aan den top, het doorgehouwen Scheerhout, de holle Zwaardklamp, de gegroefde Scheepskiel, om van geene andere te gewagen.

[illegible] zijne nog werkzame handen eindelijk ontviel, en de zon van den 12 December 1840 de laatste zijner dagen bescheen.

Geheel de rustelooze levensloop van VAN LOON, zijn lang en schrander voorkomen, zijne handelingen en de toon zijner gesprekken waren die van een *Genie*, en de eerste ook even rijk van plannen als aan rampen en ontmoedigende teleurstellingen, waarboven zijne geestkracht zich ter naauwernood kon verheffen. Er was in zijn karakter en geaardheid eene wondere mengeling van den hooghartigen kunstenaars-trots, die vooruitgang *wil* in die vakken van kennis en kunst, waarin zijn geest de middelen tot vooruitgang scheppen en aanwijzen *kan* — en de beminnelijke nederige en goedhartige man en zorgdragende vader, die, te midden van zijne soms kinderlijke eenvoudigheid, ook weder bewijzen kon geven van ruwen zeemansaard in de ronde en forsche uitdrukkingen. Zijn vlugge en heldere geest hield zich immer met voorwerpen van wetenschap of kunst bezig, en had tevens den aanleg ontvangen om de gevoelens van zijn hart en de spranken van vernuft in Dichtmaat te uiten. Veelvuldige blijken daarvan zijn nog in Handschrift aanwezig; terwijl een derzelve, een *Lijkzang* op zijnen jongen vriend NICOLAAS THOLEN, als Med. Candidaat in 1820 te *Leyden* overleden, zelfs waardig werd gekeurd in de *Mnemosyne* der Heeren TYDEMAN eene plaats te beslaan. Als een bewijs van VAN LOON's talent in dezen laten wij hier de drie eerste kopletten van dit vers volgen:

Verwachting, rijk in tooi, trad, uit Minerva's zalen
Den blijden vriendenkring reeds hupplend in 't gemoet:
Gelijk het koestrend licht van de eerste zonnestralen
De ontloken rozeblaân met schoonen dag begroet.

Haar wenken gaven blijk alsof, met vaste schreden,
Vervulling, op haar spoor, het plegtig uur beval,
Dat thans Atheen haar telg, versierd met kundigheden,
Aan Oud'ren, Maag en Vriend voltooid hergeven zal.

Maar, ach! dit beeld van vreugd, dat, zwevend voor onze oogen,
Het hart een rein genot van zaligheden bood,
Is, als een wervelwind aan ons gezigt ontvlogen!
Vervangen door de *maar* van lijden — ziekte — en *dood!*

Hoezeer in stijl en taal minder bedreven, had toch zijne eenvoudige zakelijke voordragt iets eigenaardigs en aangenaams. Behalve uit de beide bovengenoemde werken bleek dit ook uit drie Verhandelingen of opstellen, door hem in de laatste jaren bij het Natuurkundig Genootschap te *Leeuwarden*, waarvan hij Lid was, voorgedragen; de 1°. Over den gelukkigen toestand en ligging van *Friesland*, en deszelfs vermeerderde vruchtbaarheid in de laatste halve eeuw; de 2°. over de Eb en Vloed, en de 3°. over de verbetering van onderscheidene burgerlijke Bedrijven in de laatste jaren, door vermeerderde uitvinding en kunstbeoefening. Zijn sterk geheugen en veel omvattende kennis in de door hem beoefende vakken kwamen hem hierbij bijzonder te stade.

VAN LOON is twee malen gehuwd geweest, en liet Mevrouwe JELLIANA ANNA COULON, de dochter van den Leeuwarder Burgemeester wijlen CAREL WILLEM COULON, benevens zes kinderen, als weduwe na.

Wij hopen door deze korte schets van 's mans leven en werkzaamheden iets bijgedragen te hebben tot erkenning en waardering van een man, die, zonder bepaald onderwijs genoten te hebben, alleen door de kracht van het genie, dat hem tot zulke werkzaamheden aanspoorde, eene zoodanige hoogte mogt bereiken, dat hij, inzonderheid den Vaderlandsche Scheepsbouw, regelen en voorschriften ter nadere volmaking kon mededeelen, en die daardoor aanspraak heeft op de vereering van ieder, wien de middelen van de opkomst en bloei der Nederlanden en de bronnen van deszelfs tegenwoordige en toekomstige welvaart ter harte gaan.

7—2—41.

*** Heden is bevallen van een' welgeschapen ZOON E. S. LEEGHOF, Echtgenoote van P. P. VAN DER MEULEN.
Dille onder Rauwerd, den 22 Februarij 1841.

HARLINGEN, den 23 Februarij 1841. Heden morgen beviel voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON AAFKE v. D. HEIDE, geliefde Echtgenoot van S. MIEDEMA.

*** Heden avond beviel van twee welgeschapene ZONEN, P. H. DE FABER, Wed. van den Heer L. NAUTA.
Leeuwarden, den 26 Februarij 1841.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER JOHANNA ADRIANI, geliefde Echtgenoote van T. WIGERSMA,
Leeuwarden, den 28 Februarij 1841. *Koek en Banketbakker.*

*** Het behaagde den algoeden God, de 38jarige Huwelijksband te verbreken, door het overlijden van mijne geliefde Echtgenoote DOETJE SAMUELS REIJZER; zij stierf in den afgeloopen nacht, na eene ongesteldheid van eenige dagen, in den ouderdom van ruim 69 jaren, diep bedroefd over dit voor mij zoo groot en onherstelbaar verlies, berust ik evenwel in den wil van den Albestuurder, die geeft en neemt; zijn naam zij geloofd in eeuwigheid.
Harlingen, den 17 Februarij 1841. JACOB LEVIE DE BEER.
Dienende deze tot eenige kennisgeving zoo binnen als buiten de stad.

*** Gaven wij vóór eenige dagen berigt van het overlijden van onzen waarden Vader en behuwd Vader *Gerrit Bernardus Koster*, in leven Huis en Rijtuigschilder, in den ouderdom van 71 jaren en ruim 10 maanden:
Thans moeten wij de voor ons dubbel treurige pligt vervullen, ook het afsterven van onze geliefde Moeder, RICHTJE KLAZES RINGNALDA, te berigten. Reeds gedrukt door den last des ouderdoms, scheen zij dezen voor haar zoo treffenden slag niet te kunnen verduren. Zij bezweek heden morgen ten 4 ure, na een spoedig verval van krachten, in den ouderdom van 73 jaren en ruim 5 maanden. Hoe smartelijk ons deze scheiding valt, eerbiedigen wij echter den wil des Hemelschen Vaders.
Nieuwland, den 24 Februarij 1841. HOTZE GERRITS KOSTER, *uit aller naam.*

*** Heden overleed tot onze innige droefheid onze hartelijk geliefde Moeder en behuwd Moeder ANNA RIDDERSMA, Weduwe van J. C. G. CABBOES, in leven Zilversmid, in den ouderdom van bijkans 66 jaren.
Leeuwarden, den 21 Februarij 1841. P. R. CABBOES, *uit aller naam.*
PS. Al die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan voornoemden Boedel, gelieve aangave of betaling te doen aan boven Ondergeteekende in de Kleine Kerkstraat.
Dankbaar voor de gunsten, bevelen wij onzen Broeder E. C. CABBOES minzaam aan, welke de affaire voor eigen rekening van stonden aan zal opvatten, met belofte eener civiele en spoedige bediening.
Vrienden en Bekenden zoo binnen als buiten deze Stad, gelieven deze tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** In den avond van heden, werd aan zijne nagelatene Betrekkingen door den dood ontrukt, DOUWE T. JAGER, in leven Houthandelaar alhier. Na eenigen tijd sukkelens ontsliep hij in den ouderdom van 74 jaren. Een kort oogenblik beslistte zijn afsterven.
Dragten, den 26 Februarij 1841. E. F. BEEK.
Strekkende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.
De Affaire blijft op denzelfden voet continueren.

*** Heden overleed ten mijnen huize, in den jeugdigen leeftijd van 9 maanden, HEIN HARMENS, jongste Zoontje van wijlen onzen Broeder, den Heer H. HARMENS. CORNs. HARMENS.
Harlingen, den 27 Februarij 1841. *Uit aller naam.*

*** Ons veelgeliefd Zoontje LOUIS MARIE ADELAIDE, werd ons heden, tot onze diepe droefheid, na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van nog geen twee en een tweede jaar, door den dood ontrukt.
Sneek, den 27 Februarij 1841. C. WAUBERT DE PUISEAU. H. T. M. WAUBERT DE PUISEAU, geb. BEUCKER ANDREÆ.

*** Voorzien zijnde van de H. H. Sacramenten der R. K. Kerk, overleed heden in den ouderdom van 85 jaren, onze waarde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, de Wed. SJOUKE RUURD VISSER.
Sneek, den 27 Februarij 1841. *Uit aller naam,* R. S. VISSER.
PS. Vrienden en Bekenden gelieven deze als algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 80 jaren, [illegible] Vriend en Ambtgenoot, de Heer LOURENS FABER, in leven Notaris [illegible] Kollum.
Waarvan deze tot kennisgeving aan de bekende en onbekende Familie van den Overledene. BUIJSING,
Kollum, den 27 Februarij 1841. *Executeur Testamentair.*

De BOTER te Leeuwarden, den 26 Februarij 1841, *f* 36,50 à *f* 37,50.
BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*
LEEUWARDEN, Vrijdag den 26 Februarij 1841: Puik Boter *f* 37,50.
De Rogge en Tarwe was dienzelfden dag *zonder handel.*

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 27 Februarij 1841.

NEDERLAND.			Gebl.	
Werk. Schuld à 2½ pCt.		50¼	¼	$\frac{1}{16}$
Dito dito. .... 5 »		97¼	98¼	98
Uitgestelde dito		¼	[illegible]	[illegible]
Kansbilletten ... ... *f*		22¼	¼	¼
Amortis. Synd. 4½ pCt.		87	¼	$\frac{1}{16}$
Dito dito ..... 3½ »		71	¼	¼
Handel-Maats 4½ »		160	¼	¼
O. I. Leening 5 »		95¼	¼	¼
Spoorw. Haarl.				
Spoorw. Rijn. 4½ »				
FRANKRIJK.				
Inschr. Gr. B. 3 pCt.				
ENGELAND.				
Inschr. Gr. B. 3 pCt.				
SPANJE.				
Ardoins......... 5 pCt.		22	¼	¼
Passive.... ...				
Deferred.....				

PORTUGAL.			Gebl.
Oblig. te Londen 3 pCt.			
NAPELS.			
Cert. *L. & B.* 5 pCt.			
Cert. *F. & Co.* 5 pCt.			
RUSLAND.			
1798, 1816.... 5 pCt	104¼	¼	¼
1828, 1829.... 5 »			
1831, 1833.... 5 »	97¼	¼	¼
1840.......... 4 »	87¼	¼	¼
Inschrijv. Assig 6 »			
Certifi. dito ... 6 »			
POLEN.			
Aand. à fl. 300...... *f*			
Aand. à fl. 500...... *f*			
OOSTENRIJK.			
Metaliek...... 5 pCt.			
Weenb. *G. & Co* 5 »			
Dito.......... 4 »			
BRAZ. Obl. L. 5 pCt.	74	¼	¼

Bij eenige affaire in Integralen, waartoe de ophanden zijnde afrekening eenigzins bijdroeg, was de markt in Hollandsche fondsen heden in het algemeen iets vaster, en bleven derzelver prijzen iets williger dan gisteren.

In vreemde fondsen was weinig of geene affaire, en in derzelver prijzen geene variatie

Metaliek 2½ pCt. 54. Columbia 2de Leen. à £ 100. 16¼. Griekenland roode à £ 200. 10½. Brazilië à £ 200. 71, ¼. Nieuwe Portugesche 27½. Coupons Columbia enk. *f* 2, $\frac{1}{16}$. Dito Ardoins 21$\frac{1}{16}$, ¼.

DIe iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn, aan wijlen RINSKE RINTJES KUIPERS, Weduwe H. K. LEIJENAAR, den 21 Februarij 1841 alhier overleden, gelieven daarvan opgave of betaling te doen binnen zes weken na heden, ten huize van
Harlingen, den 1 Maart 1841. JAN JANS VAN GLINSTRA, *Executeur Testamentair.*

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 3 Maart 1841, bij de eindelijke toewijzing, des avonds 6 ure, in het Logement van *Douwe C. Steenstra*, de vier laatste perceelen met geregtelijke toestemming, in het openbaar veilen:

1. Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, voorzien van Pak- en Graan zolders, met het daar naast zijnde PAKHUIS, met onderscheidene Zolders, voorts BLEEK, TUIN en verdere ANNEXEN, zoodanig is staande op de Noorderhaven te Harlingen, in wijk A, nos. 34 en 35, thans bij Mejufvrouw de Weduwe *Bouwe Rodenhuis* als Huurdersche in gebruik; en zulks in 2 perceelen. Kunnende ⅔ van den koopschat tegen interest onder het verkochte blijven.
2. Eene WONING met ERF, staande aan Stads Vesten bij den Noordermuur aldaar, in wijk A, no. 237, bij *M. v. d. Mei* en *L. Wermer* als Huurders bewoond.
3. Eene HUIZINGE, ZOMERHUIS en TUIN, met ERF, staande aan Stads Vesten bij Rapenburg aldaar, in wijk G, no. 268, en eene WONING daar naast, wijk G, no. 269, bij *Rimke L. Rimkema* in huring gebruikt.
4. Een HUIS met ERF en ANNEXEN, staande in de Weeshuisstraat aldaar, in wijk H, no. 225, bij de Weduwe *Jan Hendriks de Boer* bewoond.
5. Een HUIS met ERF en ANNEXEN, staande in de Zeepziedersstraat aldaar, in wijk A, 128, bij *Johannes IJmkes Kamminga* in huur.

Alle de perceelen op den 12 Mei 1841 vrij te aanvaarden.
Het eerste perceel te bezigtigen des daags voor en op den zitdag respectivelijk.

VERKOOPING VAN VASTIGHEDEN, onder Oudega en Abbega.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, op autorisatie der Arrondissements Regtbank te Sneek, op Woensdag den 3 Maart 1841, des namiddags ten twee ure, ten huize van de Weduwe *Auke Klases Zijlstra*, Kasteleinsche bij de Nieuwezijl onder Oosthem, bij finale toewijzing, publiek bij verhooggelden, aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen:

1. Eene welgelegene en vruchtbare ZATHE en LANDEN, *de Band* genaamd, met het oostelijk gedeelte der daarop staande HUIZING en halve SCHUUR, geteekend no. 8, staande en gelegen onder den dorpe Oudega, groot ter naam en faam ruim 18 bunder, alle Greidlanden, over het geheel belast met 6 Floreenen en 8 Stuivers Dijkschatting, en in het middel der Grondbelasting aangeslagen, naar een belastbaar inkomen van *f* 395,15, bij *Johannes Hessels Baarda*, als mede-eigenaar in gebruik; waarop in 10 perceelen geboden is de som van *f* 10,348.50.
2. Eene dito ZATHE en LANDEN, met HUIZING en SCHUUR, geteekend no. 16, staande en gelegen onder Abbega, groot ter naam en faam 11 bunder en bijna 21 roede, allen uitnemend vruchtbare Greidlanden, van de 1ste kwaliteit; over het geheel belast met 6 Floreenen en 14 Stuivers Dijkschatting Binnendijker Lasten, en in het middel der Grondbelasting aangeslagen, naar een belastbaar inkomen van *f* 438,72, bij *Sijmen Hessels Baarda* als mede-eigenaar in gebruik; waarop in 5 perceelen geboden is *f* 11.382,25.

Alles breeder bij Billetten en Verkoop-Boekjes gespecificeerd.
De Landen St. Petri en de Gebouwen den 12 Mei 1841 voor de koopers te aanvaarden.

De Notaris J. S. BOKMA, te Akkrum, zal, op Woensdagen den 3 Maart 1841, provisioneel, en den 17 dierzelfde maand, finaal, telkens des avonds om zes uren, ten huize van *S. R. Kuiper*, aldaar, publiek presenteren te verkoopen:

ELF TWAALFDE GEDEELTEN van eene hechte en welonderhoudene, zoo door stand als inrigting, tot velerhande affaires zeer geschikte KOOPMANS HUIZINGE, met vrije Steeg en Bleek c. a., staande en gelegen voor aan den Straatweg en achter aan het algemeen Vaarwater de Boorn, op het aangenaamst van den dorpe Akkrum, aldaar gekwoteerd no. 104, vroeger bij *H. Tieleman* en *Vrouw* als huurders in gebruik; — en zulks in 2 perceelen, met regt van zamenvoeging.

Den 12 Mei 1841 vrij van huur te aanvaarden.
De Verkoops-Voorwaarden zijn te vernemen bij den Notaris.

De Notaris A. R. ATTEMA, te Wolvega, zal, ten verzoeke van deszelfs Ambtgenooten de Heeren EVERTSZ en BOKMA, residerende te Oldeboorn en Ackrum, als gelastigden hunner Principalen, na bekomene autorisatie van de Arrondissements Regtbank te Heerenveen, op Maandag den achtsten Maart 1841, ten huize van *W. Sekema*, Kasteleinsche te Wolvega, des namiddags ten drie ure, bij de voorloopige toewijzing, in 15 perceelen, bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

1. Zekere heerlijke ZATHE en onderhoorende zeer vruchtbare WEI- en HOOI LANDEN, met op dezelve in den jare 1820, geheel nieuw gebouwde kapitale, sterke, en tegen Brandschade verwaarborgde HUIZING en SCHUUR, staande en gelegen in het Westeinde onder den dorpe Wolvega; — hebbende eene kadastrale grootte, met de uitgeveende GRONDEN of WATEREN, van 55 bunder 17 roede en 19 el; — en zich strekkende in massa, ten Noorden der eigendommen van den Heer *Johs. van der Veen*, en van meer anderen, tot ten Zuiden over den Lindedijk in de Sloot aan de Uiterdijken bij de Rivier de Linde.
2. 1 Bunder 64 roede en 60 el HOOI- of JONGEBEESTENLAND, in het Oosteinde onder Wolvega.
3. 2 Bunder 45 roede en 9 el uitmuntend HOOILAND, op de zoogenaamde *Marrimaden* onder den dorpe Oldetrijne. — Alles zoodanig en in diervoegen tegenwoordig door *Andries Keizer* wordt bemeijerd, welke op St. Petri en den 12 Mei 1841, nog daaraan is hebbende een jaar huur voor *f* 540.

Zijnde de Condition van verkoop te vernemen ten Kantore van den Notaris ATTEMA, alwaar tevens Verkoopboekjes zijn te bekomen.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris J. C. MANN, residerende te Workum, zal, ten verzoeke van den Heer J. STOFFELS, Candidaat Notaris mede te Workum, publiek bij verhoogeld presenteren te verkoopen:

Een welbezeild en zeer goed onderhouden TJALKSCHIP, genaamd *de twee Gezusters*, in 1822 nieuw uitgehaald, gebouwd in de Nederlanden, lang 15 el, wijd 2 el en 7 palm en hol 1 el 4 palm, gemeten op 38 ton, en zulks met Zeil en Treil en verderen Inventaris, zoodanig hetzelve is bevaren door wijlen *Jaekle Oenes Los*, en thans te Workum liggende; kunnende hetzelve dadelijk na de finale toewijzing worden aanvaard; nadere inlichting te bekomen bij voornoemden Notaris, den Candidaat Notaris en OENE MEINDERTS LOS, te Workum.

Wie gading hieraan maken, komen op Vrijdag den 5 Maart 1841 bij de finale toewijzing, ten huize van *Douwe Romkes Nauta*, Logementhouder in de Goeden Leeuw, te Workum, des avonds om zes uren, en koopen op Condition, die alsdan zullen worden voorgelezen, en inmiddels ten Kantore van bovengemelden Notaris te vernemen zijn.

De Notaris A. STINSTRA, te Franeker, zal, op Zaturdag den 6 Maart 1841, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Douwe Postma*, te Tzummarum, provisioneel veilen:

Eene HUIZINGE, TAPPERIJ, met grooten TUIN of stuk KOOLTJERSGROND, staande en gelegen aan den Ouden Dijk onder Oosterbierum, *Podswal* genaamd, bij *Pieter Jacobs Velsinga* bewoond; den 12 Mei 1841 te aanvaarden.

Mr. DE CARPENTIER, Notaris te Koudum, zal, op autorisatie der Arrondissements Regtbank te Sneek, in het openbaar, tegen genot van verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene roijale HUIZINGE en florisante BAKKERIJ, met daarbij gelegen perceeltje WEIDLAND, staande en gelegen te Bakhuizen, op de kadastrale stukken der gemeente Balk, bekend sectie F, nos. 592 en 602 voor eene inhoudsgrootte van 19 roede en 60 el; tot 12 Mei 1842 verhuurd voor eene jaarlijksche huur van *f* 150. In twee perceelen met regt van zamenvoeging, breeder bij Billetten omschreven.

Wie gading maakt, kome op Donderdag den 11 Maart 1841, des namiddags ten 2 ure, in de Herberg te Galamadammen. Condition zijn inmiddels te vernemen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, zoo mede bij S. F. HAARSMA, te Bakhuizen.

Zaturdag den 6 Maart 1841, des morgens 10 ure, zullen op *Andla State* onder Ried, worden verkocht: 20 ESSCHEN, 30 IPEN, 17 LINDE BOOMEN, ESCHDOORN, eene partij KROMHOUT, geschikt voor Wagenmakers en Wieldraaijers; voorts BRANDHOUT; meest alles mooi en glad, van goede zwaarte, en geroeid liggende aan de Berlikumer Vaart ten Noorden der Hofstede.

Eene HUIZING en BAKKERIJ te Huur, dadelijk te aanvaarden, en de GEREEDSCHAPPEN bij taxatie over te nemen, staande in de Kleine Kerkstraat alhier; te bevragen bij N. CUPERUS, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden.

TE HUUR: Eene BURGER HUIZINGE, met PLAATS en BLEEK, staande in de Kleine Kerkstraat letter F, no. 72, te Leeuwarden. Te bevragen bij A. C. ZIJLSTRA, op de Nieuwestad aldaar.

Uit de hand te koop of te huur:

Een HUIS en BAKKERIJ, op een der beste standen der stad *Leeuwarden*. Nadere informatien te bekomen bij A. VAN ZUIJLEN, bij de Put aldaar.

Wordt UIT DE HAND TE KOOP of TE HUUR gepresenteerd: Eene zeer geschikte KOOPMANS HUIZINGE, staande aan de Voorstraat te Harlingen; met primo Mei aanstaande te aanvaarden, of eerder, indien zulks met den eigenaar kan worden gevonden. Te bevragen bij E. PRILLEVITZ, Boekverkooper te Harlingen.

Bij D. VAN DER MEER, Mr. Molenmaker te Harlingen, zijn uit de hand voor een civielen prijs, TE KOOP: *Twee* zeer goede WATERMOLENS. *Brieven franco.*

DOOR STERFGEVAL

Wordt ter overneming aangeboden een wel beklante WINKEL in witte KATOENEN en LINNEN MANUFACTUUR-GOEDEREN, mitsgaders KANTEN, GEBORDUURDE ARTIKELEN, HANDSCHOENEN enz., zeer gunstig bekend en gelegen binnen de stad Leeuwarden.

Nadere Informatien bij den Boekhandelaar G. T. N. SURINGAR, aldaar.

JOHAN PHILIP ACKERLIN, te *Rotterdam*, Koninklijk Geoctroijeerd Fabrikant van EAU DE COLOGNE, en voor dit zijn Fabrikaat bekroond met de Zilveren Medaille, door de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering van Nijverheid, herinnert bij deze, dat zijne Depôts voor de provincie *Vriesland* gevestigd zijn bij de Heeren:

HAMSTRA, te *Leeuwarden*; S. LIJCKLAMA à NIJEHOLT, te *Bolsward*; D. MEINDERSMA, te *Dockum*; TH. IJPMA, te *Franeker*; P. OUENDAG, te *Harlingen*; W. VAN BREE, te *Heerenveen*; J. M. RIEDEL, te *Kollum*; A. J. VAN DRUTEN, te *Sneek*; alwaar zijne Eau de Cologne verkrijgbaar is, de 1ste qualiteit à *f* 3.25, en de 2de qualiteit à *f* 2.50 per Kistje, terwijl hij zich in de gunst zijner Landgenooten aanbevolen houdt.

BELANGRIJK BERIGT voor Stamelen, Spraakgebreken en Doofheid.

Men verwittigt hiermede het geëerde Publiek, dat de Heer WEINTHAL uit *Hamburg* alhier gearriveerd is, en aldaar van het Koninklijke *Sanitäts-Collegium* en van den *Hochlöblichen* Gesundheidsrath te *Hamburg* geautoriseerd zijnde om alle ongelukkigen, welke aan het STAMELEN, SPRAAKGEBREKEN of DOOFHEID leden, van 5 jaren en daarboven te genezen. Zullende ook met toestemming van het Geneeskundig Bestuur alhier practiseren.

Hij bezit de loffelijkste Certificaten van verscheidene Heeren Gouverneurs, Presidenten der Faculteiten der Geneeskunde in de Nederlanden, Engeland en Duitschland. Alle degenen welke aan genoemde gebreken onderhevig zijn, en met bovengemelden Heer wenschen te raadplegen, gelieven zich te vervoegen ten huize van den Heer G. GEUKE, op de Nieuwestad, letter E, no. 19, alwaar hij van 's morgens 10 tot 1 uur te spreken is.

NB. Zullende slechts eenen korten tijd alhier vertoeven.

Op nieuw zijn weder aangevoerd eene partij SAXISCHE KANARIEVOGELS, bij IJ. E. KINGMA, in het Lands Welvaren te Leeuwarden.

Berigt aan het reizend Publiek,

dat de vaart met de STOOMBOOT *FRISO*, tusschen *Amsterdam* en *Harlingen*, (bij open water) op Dingsdag den 9 Maart e. k. zal worden geopend, en als naar gewoonte, van *Amsterdam* des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags zal afvaren, en van *Harlingen* des Woensdags, Vrijdags en Zondags, telkens 's morgens ten 8 ure.

De BEURTSCHIPPERS van *Harlingen* op *Amsterdam*, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat zij wanneer het ijs zulks niet verhindert, hunne gewone, en gevolgelijk de alledaagsche vaart op Woensdag den 3 Maart e. k. zullen hervatten.

Harlingen, den 25 Februarij 1841. R. VAN HETTINGA, *Commissaris.*

Hengstebier te Witmarsum,

Hetwelk gehouden zal worden op Zaturdag den 6 Maart 1841, ten huize van JAN A. VELLINGA, aldaar; alle begunstigers worden vriendelijk verzocht hunne verschuldigde Dekgelden alsdan te betalen.

JAN A. VELLINGA.

J. SCHUITEMAKER en B. L. VAN ALBADA, Onderwijzers der Stads Scholen te *Workum*, verlangen, elk voor zich, onder een bijzonder adres, een' ONDERMEESTER, van eenigen rang, op een tractement van *f* 100 's jaars. *Brieven franco.*

LEES HIER.

Op den 15 Februarij 1841 per post verzonden zijnde van Beetsterzwaag naar HENDRIK KRAMER, aan de Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam, een brief waarin gesloten was een andere en op stond Kaptn. W. H. KRAMER, in welke laatste zich bevonden twee Russische Coupons, ieder groot *f* 50, en genummerd met 71202 en 79374, en een Wissel op *Heuskenfeld Slaghek*, te Amsterdam, mede groot *f* 50, doch welke brief met de waarde uit de eerste is vermist bij de ontvangst, zoo verzoekt de Ondergeteekende eigenaar en afzender dat op deze papieren geen betaling wordt gedaan, dan aan hem zelf of aan dengene aan wien dezelve verzonden waren: zijnde Kapitein WILLEM H. KRAMER, wonende aan den Nieuwedijk op den hoek van de Hasselaarssteeg te Amsterdam.

Beetsterzwaag, den 22 Februarij 1841. K. H. KRAMER.

BERIGT.

J. PROOST, Boekhandelaar bij de Vischmarkt te Leeuwarden, zal in de maand April aanstaande verkoopen: BOEKEN en RARITEITEN. Partijen kunnen nog worden ingezonden tot 25 Maart aanstaande.

Bij F. HOLTKAMP, Boekdrukker en Boekverkooper te Sneek, is uitgegeven en alom te bekomen voor 50 Cents:

GODSDIENSTIGE VIERING *van den 6 December* 1840, of *ernstige opwekking aan Nederlands inwoners*, tot het opzenden van het dringend, veelomvattend en zegenrijk Gebed voor de regering van WILLEM II, op Hoogstdeszelfs eersten verjaardag, na de plegtige inhuldiging als Koning der Nederlanden, op den 28 November 1840. In eene Leerrede over Psalm LXXII: 1, 2; door J. R. DE BRUINE, Hervormd Predikant te Balk.

Bovengenoemde zal in de maand April VERKOOPING houden van eene uitmuntende verzameling BOEKEN. — Partijen ter bijvoeging kunnen tot primo April franco ingezonden worden.

Bij G. PORTIELJE, te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

I. De Broedermoorder; uit het Engelsch van G. P. R. JAMES Esq., Schrijver van Maria van Bourgondie, Eene onder Duizend, Attila, Henry Masterton enz., door STEENBERGEN VAN GOOR, met gegraveerde Vignetten en Titels, in drie Deelen compleet. *f* 8,90.
Van dezen Roman kan met regt gezegd worden, dat dezelve met ongemeen veel wereld- en menschenkennis geschreven is, en menige goede, bruikbare les van levenswijsheid bevat, die, in practijk gebragt, nut kan stichten.
II. Henry Masterton; Historisch-Romantisch Tafereel uit de tijden van Karel I, naar het Engelsch van G. P. R. JAMES Esq., door STEENBERGEN VAN GOOR, in drie Deelen compleet. *f* 8,60.
III. De Heler, Romantisch-Tafereel, naar het Fransch van H. VALLÉE, twee Deelen compleet, met Titel en Vignet. *f* 4,80.
IV. F. NOSSELT, Algemeene Geschiedenis, ingerigt voor Jonge Lieden, bijzonder voor aankomende en volwassen Meisjes; naar de vijfde veelvermeerderde en verbeterde Hoogduitsche uitgave vertaald, door Mevrouw de Weduwe A. B. VAN MEERTEN, geb. SCHILPEROORT, 4 Deelen compleet. *f* 15.30.
Het 4de of laatste Deel waarmede dit Werk compleet is, is thans aan HH. Inteekenaren afgeleverd.
V. *Bloemlezing*, uit de Geschriften van Dr. M. LUTHER, vertaald door B. T. LUBLINK WEDDIK, Pred. bij de Evang. Luth. Gemeente te Amsterdam, met eene inleidende Voorrede. 1ste Deel, bij Inteekening *f* 3.
Met nog één Deel is dit belangrijk Werk compleet, hetwelk reeds ter Perse is, en spoedig volgen zal.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.